

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

**Юридический факультет
Кафедра политологии**

ФИЛИПОВИЧ
Кирилл Александрович

**КОРРУПЦИЯ В ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ:
ПОЛИТОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат политических наук
доцент А.С. Писарчик

Допущена к защите
« ____ » _____ 2025 г.
Зав. кафедрой политологии
_____ Н. А. Антанович
доктор политических наук, профессор

Минск, 2025

ОГЛАВЛЕНИЕ

РЕФЕРАТ.....	3
РЭФЕРАТ.....	4
ABSTRACT	5
ВВЕДЕНИЕ.....	Ошибка! Закладка не определена.6
ГЛАВА 1 ПОНЯТИЕ И ФОРМЫ ПОЛИТИЧЕСКОЙ КОРРУПЦИИ	Ошибка! Закладка не определена.9
1.1 Определение понятия политической коррупции	Ошибка! Закладка не определена.9
1.2 Цели, субъекты и отличительные черты политической коррупции	Ошибка! Закладка не определена.13
1.3 Общие и частные формы проявления коррупции	Ошибка! Закладка не определена.18
ГЛАВА 2 ПОЛИТИЧЕСКАЯ КОРРУПЦИЯ: ПРИЧИНЫ, ПОСЛЕДСТВИЯ, ИНДЕКС.....	Ошибка! Закладка не определена.23
2.1 Теоретические подходы к причинам совершения коррупционных преступлений	Ошибка! Закладка не определена.23
2.2 Негативные последствия коррупционных преступлений	Ошибка! Закладка не определена.26
2.3 Индекс восприятия коррупции: методология и рейтинг	Ошибка! Закладка не определена.29
ГЛАВА 3 СООТНОШЕНИЕ СВЯЗЕЙ С ГОСУДАРСТВОМ, ЛОББИЗМА И КОРРУПЦИИ	Ошибка! Закладка не определена.34
3.1 Восприятие отношений бизнеса с государством: Government Relations	Ошибка! Закладка не определена.34
3.2 Разграничение Government Relations и лоббизма	Ошибка! Закладка не определена.36
3.3 Европейский и североамериканский опыт законодательного регулирования лоббизма	Ошибка! Закладка не определена.38
3.4 Лоббизм и коррупция: общее и частное	Ошибка! Закладка не определена.40
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	Ошибка! Закладка не определена.43
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ	Ошибка! Закладка не определена.48

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 51 с., 1 диаграмма, 47 источников.

Ключевые слова: ПОЛИТИЧЕСКАЯ КОРРУПЦИЯ, ПОЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА, ИМУЩЕСТВЕННАЯ И ПОЛИТИЧЕСКАЯ ВЫГОДА, ТЕНЕВОЙ СЕКТОР, ОТНОШЕНИЯ С ГОСУДАРСТВОМ, ЛОББИЗМ

Объект исследования – коррупция как элемент политической системы.

Предмет исследования – сущность политической коррупции, которая выражается в ее целях, субъектах, формах, причинах и следствиях.

Цель работы – выявить сущность коррупции как структурной составляющей политической системы.

Методы исследования и подходы: анализ и обобщение теоретических материалов, абстрагирование, индукция, сравнительно-правовой метод, системный и институциональный подходы.

В ходе работы были раскрыты теоретические подходы к определению понятия, целей, субъектов и форм политической коррупции. Приведены легальные и научно-правовые определения коррупции, а также отличительные черты политической коррупции. Был описан механизм функционирования политической коррупции с указанием основных элементов. Установлены причины и последствия совершения коррупционных преступлений, а также рассмотрены методология и рейтинг Индекса восприятия коррупции. Изучены показатели индекса стран мира в динамике. Указаны угрозы и риски, которые несет в себе коррупция для политической системы и государства в целом. Соотнесены понятия связей с государством, продвижения интересов и коррупции на основе анализа североамериканского и европейского опыта законодательного урегулирования лоббизма. Выявлены особенности правового оформления взаимоотношений государства и бизнеса в Республике Беларусь.

Областью возможного практического применения являются выработанные по итогам дипломной работы практические рекомендации по совершенствованию антикоррупционной государственной политики.

Автор работы подтверждает, что приведенный в ней аналитический и расчетный материал правильно и объективно отражает состояние исследуемого вопроса, а все заимствованные из литературных и других источников, теоретические и методологические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 51 с., 1 дыяграма, 47 крыніц.

Ключавыя словы: ПАЛІТЫЧНАЯ КАРУПЦЫЯ, ПАЛІТЫЧНАЯ СІСТЭМА, МАЙНАСНАЯ І ПАЛІТЫЧНАЯ ВЫГАДА, ЦЕНЯВЫ СЕКТАР, GOVERNMENT RELATIONS, ЛАБІЗМ

Аб'ект даследавання – карупцыя як элемент палітычнай сістэмы.

Прадмет даследавання – сутнасць палітычнай карупцыі, якая выяўляецца ў яе мэтах, суб'ектах, формах, прычынах і следствах.

Мэта работы – выявіць сутнасць карупцыі як структурным кампанентам палітычнай сістэмы.

Метады даследавання і падыходы: аналіз і абагульненне тэарэтычных матэрыялаў, абстрагаванне, індукцыя, параўнальна-прававой метады, сістэмны і інстытуцыянальны падыходы.

У ходзе працы былі раскрыты тэарэтычныя падыходы да вызначэння паняцця, мэты, суб'ектаў і формаў палітычнай карупцыі. Прыведзены легальныя і навукова-прававыя вызначэння карупцыі, а таксама адметныя рысы палітычнай карупцыі. Быў апісаны механізм функцыянавання палітычнай карупцыі з указаннем асноўных элементаў. Устаноўлены прычыны і наступствы здзяйснення карупцыйных злачынстваў, а таксама разгледжаны метадалогія і рэйтынг Індэкса ўспрымання карупцыі. Вывучаны паказчыкі індэкса краін свету ў дынаміцы. Пазначаны пагрозы і рызыкі, якія нясе ў сабе карупцыя для палітычнай сістэмы і дзяржавы ў цэлым. Суаднесены паняцці сувязяў з дзяржавай, прасоўвання інтарэсаў і карупцыі на аснове аналізу паўночнаамерыканскага і еўрапейскага вопыту заканадаўчага рэгулявання лабізму. Выяўлены асаблівасці прававога афармлення ўзаемаадносін дзяржавы і бізнесу ў Рэспубліцы Беларусь.

Вобласцю магчымага практычнага прымянення з'яўляюцца выпрацаваныя па выніках дыпломнай працы практычныя рэкамендацыі па ўдасканаленні дзяржаўнай палітыкі па супрацьдзеянні карупцыі.

Аўтар працы пацвярджае, што прыведзены ў ёй аналітычны і разліковы матэрыял правільна і аб'ектыўна адлюстроўвае стан вывучаемых пытанняў, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя і метадалагічныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ABSTRACT

Thesis: 51 p., 1 diagram, 47 sources.

Keywords: POLITICAL CORRUPTION, POLITICAL SYSTEM, PROPERTY AND POLITICAL GAIN, SHADOW SECTOR, GOVERNMENT RELATIONS, LOBBYING

Object of research is corruption as an element of the political system.

Subject of research is the essence of political corruption, which is expressed in its goals, subjects, forms, causes and consequences.

The purpose of the work is to identify the essence of corruption as a structural component of the political system.

Research methods and approaches: analysis and generalization of theoretical materials, abstraction, induction, comparative legal method, systemic and institutional approaches.

In the course of work theoretical approaches to the definition of the concept, goals, subjects and forms of political corruption were revealed. Legal and scientific-legal definitions of corruption, as well as distinctive features of political corruption are given. Functioning mechanism of political corruption was described, indicating the main elements. The causes and consequences of corruption crimes have been identified, as well as the methodology and rating of the Corruption Perception Index. The indicators of the index of the countries of the world in dynamics are studied. The threats and risks that corruption poses to the political system and the state as a whole are indicated. The concepts of relations with the state, promotion of interests and corruption are correlated based on the analysis of the North American and European experience of legislative regulation of lobbying. The peculiarities of the legal formalization of relations between the state and business in the Republic of Belarus are revealed.

The field of possible practical application is the practical recommendations developed based on the results of the thesis on improving the state anti-corruption policy.

The author of the work confirms that the analytical and calculated material presented in it correctly and objectively reflects the state of the studied question, and all the theoretical and methodological provisions and concepts borrowed from literature and other sources are accompanied by references to their authors.